
Rita McBride

Oferta pública / Public Tender

18 maig – 24 setembre 2012

Formada als Estats Units però resident a Alemanya, Rita McBride és professora a la prestigiosa Kunstakademie de Düsseldorf. La seva escultura aborda la producció de l'espai públic i la recepció de la cultura mitjançant obres que recreen elements procedents del nostre entorn més proper. De vegades, posa en escena objectes relacionats amb el disseny i l'arquitectura, tractats molt sovint amb materials insòlits i dimensions inesperades. McBride revisa d'aquesta manera les nocions adquirides de forma, funció i material en el marc d'un vocabulari que interroga els mites del progrés induïts per la ideologia moderna. La industrialització, els processos de producció massiva i les lleis de l'eficiència s'enfronten en les seves peces amb el paper del que és artesanal i disfuncional. McBride espren així els límits i les qualitats del cub blanc, una modalitat d'espai assimilada sovint a la neutralitat necessària per exposar obres d'art. Les seves pròpies obres, un cop introduïdes en aquests entorns aparentment passius, qüestionen el repartiment de funcions que distingeixen la institució museística, l'espai domèstic o l'àmbit urbà. En el context d'aquesta exposició, el museu esdevé un objecte més del procés escultòric. Mitjançant una intervenció específica, McBride ha desposseït el MACBA dels elements afegits que, amb el temps, havien modificat l'arquitectura de Richard Meier.

El treball de McBride s'inicia a mitjans dels anys vuitanta, en un moment en què el llenguatge escultòric travessa un procés de redefinició. L'herència de l'escultura minimal i la superació de la crítica institucional (que havien iniciat a mitjans dels anys seixanta artistes com Marcel Broodthaers o Daniel Buren a Europa i Michael Asher o Hans Haacke als Estats Units) van determinar un nou context per a la pràctica de l'art. Aquestes pràctiques se sostenien sobre l'anàlisi crítica, i de vegades irònica, de les estructures de poder i les lògiques de funcionament del museu. L'obra de Rita McBride ha recuperat de l'escultura minimal –tendència en la qual s'ha educat com a artista– no sols els seus aspectes formals, com ara els materials industrials,

Mae West, Munic. © Anne Pöhlmann, 2011

sinó també la presència que infon a les seves obres. Tanmateix, el treball de McBride va més enllà d'una mera actualització de l'art minimal. La seva manera d'entendre l'espai, els elements funcionals i simbòlics de l'arquitectura, la vinculen amb la voluntat crítica de Michael Asher, encara que podria dir-se que ella reacciona més directament contra la tradició. Influïda per artistes com John Baldessari i Lawrence Weiner, la seva obra indaga en les convencions del museu i reflexiona sobre els límits de l'objecte escultòric.

En entrar a l'exposició ens trobem davant una reconstrucció de la planta baixa de la Villa Savoye, el famós habitatge que l'arquitecte suís Le Corbusier (1887-1965) va construir entre 1929 i 1931 a Poissy, França. *Backsliding, Sideslipping, one Great Leap and the "Forbidden"* (1994-2012) transforma la planta de la casa, reproduïda a mida real, en peanya d'altres escultures: hi trobem *Double Helix Spiral Staircase* (1990), una espiral de rotang o canya massissa que s'eleva cap al sostre, i *Glass Conduits* (1999), unes canonades de vidre que avancen per la paret fins que l'edifici els impedeix de continuar. Totes dues conviden a reflexionar sobre la relació entre l'escultura i l'arquitectura: on comença l'una i on acaba l'altra? Com es defineix l'espai públic i quines són les seves regles de funcionament? Quines són les condicions d'exposició en aquesta mena d'espais? McBride trenca amb la idea tradicional d'escultura –elements únics construïts per ser contemplats– i planteja una lectura de l'espai panoràmica, quasi fílmica, en la qual obra i entorn expositiu conformen una narrativa complexa.

Obres com *Servants and Slaves (Domestic)* (2003), *White Elephant (Wall)* (2003) i *Chair (Smoked)* (2003) posen en relació l'escala i els materials, aspectes clau per entendre el treball de Rita McBride. Aquestes peces estan connotades per una percepció de l'arquitectura com a espai domèstic, on la modernitat deixa el seu segell subordinant la forma a la funció i desplaçant a un primer pla l'expressivitat dels materials industrials. D'aquesta manera, els objectes esdevenen operacions lingüístiques en què les referències als seus orígens i als materials amb

els quals estan construïts són el negatiu de les coses visibles a primera instància.

Un exemple molt clar de la manipulació de significats mitjançant l'ús de materials és *Tòyota* (1990), un cotxe a escala 1/1, fabricat en rotang, un material flexible i lleuger que s'empra sovint en la manufactura de mobiliari de baix cost. Aquesta particular versió del Toyota Celica dona cos a una imatge irònica del somni americà, un element intrínsec de la vida urbana que constitueix una de les primeres icones de la producció en massa, tan lligada al concepte d'arquitectura moderna i d'aquesta nova societat a la qual aspiraven els seus ideòlegs. L'escala en què es construeixen els objectes no sols resultarà crucial a l'hora d'establir relacions amb els espais en què es presenten, sinó que també intervé en la creació de nous significats. Aquest és el cas de *Parking Structures* (1994-2001), una sèrie de maquetes arquitectòniques de garatges (un element fonamental en el disseny urbà de l'era del transport i el consum). Moltes d'aquestes peces es van realitzar en bronze, un material emblemàtic en la història de l'escultura, que els confereix un acabat que fa d'aquestes obres una mena de trofeus d'una època passada.

Tanmateix, l'obra en què es planteja d'una manera més contundent el límit de la funcionalitat escultòrica és *Arena* (1997), potser la més coneguda i icònica del repertori de McBride. Aquesta estructura gegantina emula els grans espais públics construïts per encabir-hi multituds, llocs on se celebren temporalment concerts, mítings polítics i esdeveniments a gran escala. *Arena* adopta la forma d'un amfiteatre que s'introdueix en l'espai del museu per transformar les relacions convencionals entre subjecte i objecte. Si la seva presència transmuta un lloc destinat a la visió en un altre preparat per albergar-hi accions, la seva circularitat afavoreix la trobada entre els espectadors, alhora subjectes perceptius i objectes de percepció. L'artista i la institució que acull aquesta obra de qualitats tan especials hi programen activitats (conferències, projeccions, performances) habitualment excloses de l'espai expositiu. Desapareix així la neutralitat exigida pels ritus de contemplació de l'objecte artístic i l'obra esdevé un objecte animat amb vida pròpia.

Arena no és, però, l'única obra de McBride que assoleix dimensions monumentals. Cal destacar també el projecte *Mae West* (2002-2011), presentat en una convocatòria de l'ajuntament de Munic, iniciat el 2002 i finalitzat el 2011, i que va donar per resultat una escultura de fibra de carboni de 52 metres d'alçada, 32 metres d'amplada i 57 tones de pes. La seva ubicació a l'Effnerplatz, als confins d'una ciutat com Munic en constant expansió, assumeix obertament una funció colonitzadora de l'espai públic, tant per la seva escala com per la seva forma. A *Mae West*, amb un títol que al·ludeix a la silueta estereotipada de l'actriu americana, Rita McBride reflexiona una vegada més sobre el significat dels monuments avui dia i la capacitat dels ciutadans de formar-ne part activament. L'artista afirma que «*Mae West* ha estat una eina per definir l'evolució de les relacions entre les ambicions públiques i urbanes de la ciutat». Una escultura, doncs, que tracta de definir els límits on es troben l'escultura mateixa i l'arquitectura. O, amb paraules de l'artista, «una definició del que l'arquitectura no és i d'allò en què s'ha convertit l'escultura».

D'aquesta manera l'obra de McBride ens convida a reconsiderar el paper de l'artista en la configuració d'un espai públic

cada vegada més privatitzat. En un moment en què els debats en l'àmbit de l'arquitectura i el disseny han donat pas a la interrogació sobre la sostenibilitat, l'obra de McBride apareix com a potencialment anacrònica. El seu projecte sembla futurista i arcaic alhora, fins al punt que gosaríem dir que Antoni Gaudí no hauria rebutjat el discurs formal de McBride, ni Ildefons Cerdà la seva comprensió de la complexitat de l'espai urbà modern.

Text publicat amb una llicència Creative Commons (Reconeixement-CompartirIgual 3.0 No adaptada - CC BY-SA 3.0) <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.ca>

Activitats

Conversa entre Rita McBride i Bartomeu Marí
Divendres 18 de maig, 18 h
Entrada gratuïta

Presentació del llibre *Rita McBride. Oferta pública / Public Tender*
Divendres 18 de maig, 18 h
Entrada gratuïta

Cites a cegues
Artistes convidats a l'Arena
20 de juny: Tamara Kuselman
18 de juliol: Laia Estruch
Agost: Jordi Ferreiro
19 de setembre: Ryan Rivadeneyra
20 de setembre: Miguel Noguera
Sales del Museu. Accés amb l'entrada al Museu. Places limitades

Pel·lícula
Day After Day, d'Alexander Hick,
produïda per Rita McBride
Diàriament a les sales del Museu. Accés amb l'entrada al Museu. Places limitades

Sónar 2012
Game of Life - Wave Field Synthesis Sound System
14, 15, 16 de juny
Composicions de Milo McBride, Barbara Ellison, Funckarma, Robert Henke, Ji Youn Kang i d'altres.
Sales del Museu. Exclouïu per als visitants del Sónar. Places limitades.
Amb el suport de Mondriaan Fund, Amsterdam

Publicació

Rita McBride. Oferta pública / Public Tender.
Barcelona: Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA), 2012. Inclou un assaig fotogràfic d'Anne Pöhlmann i textos de Luis Fernández-Galiano, Mark Wigley i Bartomeu Marí. Única edició en català, castellà i anglès.

Exposició organitzada pel MACBA i comissariada per Bartomeu Marí.

Més informació a www.macba.cat i twitter.com/MACBA_Barcelona

Museu d'Art Contemporani de Barcelona
Plaça dels Àngels, 1
08001 Barcelona
www.macba.cat

Horaris
Feiners, d'11 a 19.30 h
(del 24 de juny al 24 de setembre, d'11 a 20 h)
Dissabtes, de 10 a 20 h
Diumenges i festius, de 10 a 15 h
Dimarts no festius, tancat
Dilluns, obert

Visites guiades diàries
(incloses en l'entrada)
Feiners, 18.30 h
Dissabtes, 12.30 h i 18.30 h
Diumenges i festius, 12.30 h
En català dimecres i dissabtes (18.30 h) i diumenges (12.30 h)

Patrocinador de l'exposició:

AXA FUNDACIÓN AXA
reinventando / el compromiso con la cultura

Amb la col·laboració de:

ifa Institut für Auslandsbeziehungen e. V.

EPSON
EXCEED YOUR VISION

Patrocinadors de comunicació:

el Periódico

CATALUNYA RÀDIO

3

